

З А Т В Е Р Д Ж У Ю

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
«Розвиток інструментів участі громадян у місцевому самоврядуванні (на прикладі
м. Львова)»

здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 *Публічне управління та адміністрування*
(галузь знань 28 *Публічне управління та адміністрування*)
Лукашевського Юрія Олеговича

1. Актуальність теми дисертації

Сучасне міське самоврядування в Україні невід'ємно пов'язане із залученням громадян до процесів прийняття рішень та визначення напрямів розвитку міст та сіл. Одним із ключових аспектів цього процесу є розробка та впровадження інструментів участі громадян, що є важливим аспектом сучасної демократії. М. Львів, як одне з культурних та історичних центрів України, є особливо цікавим об'єктом дослідження, оскільки відображає впровадження та ефективність механізмів громадської участі в місцевому самоврядуванні. У останні десятиліття у м. Львів активно розвиваються та вдосконалюються інструменти для залучення громадян до важливих місцевих процесів. Зокрема, введення електронних платформ для громадського обговорення рішень, створення рад громадськості, та інші ініціативи сприяють активній участі громадян у прийнятті рішень та формуванні стратегій розвитку.

Важливим етапом у впровадженні інструментів участі громадян є створення механізмів для збору та обробки інформації, прозорості при прийнятті рішень та визначенні пріоритетів. Ефективність цих інструментів відображається в сприянні сталому розвитку міста, задоволенні потреб громадян та підвищенні рівня їх задоволення від якості життя.

Наведене вище обумовило актуальність теми дисертаційної роботи, мету і завдання дослідження.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Дисертаційна робота відповідає науковому напрямку кафедри державної політики та врядування. Робота виконана в межах науково-дослідної роботи кафедри державної політики та врядування Національного університету «Львівська політехніка» за темою «Наукові засади забезпечення сталого розвитку територіальних громад і територій в умовах національних викликів та повоєнного відновлення України» (номер державної реєстрації № 0124U000016). Зокрема, дисертантом розроблено концептуальну модель, яка передбачає інноваційні способи залучення громадськості до процесів прийняття рішень на місцевому рівні, сприяючи більш ефективному управлінню, стійкості та розвитку територіальних громад в Україні (акт про впровадження від 16.04.2024 р.).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертаційна робота є самостійною науковою працею, в якій представлено авторську модель цифрового функціоналу та модулі інтегрованої міської платформи залучення населення, модулі сервісів персональної присутності комунікації, зворотнього зв'язку та звернення, модулі голосування та оцінювання в сфері розвитку міського середовища, модуль доступності сервісів

громадських служб та систем, модуль краудсорсингу ідей та ініціатив, модуль доступу до відкритих даних, модуль доступу до технологій інформаційного моделювання міста та інтегрована модель оцінки платформ залучення громадян у розумних містах на основі: моделі «Платформа інформування», моделі «Платформа контролю та доступу до послуг», моделі «Інтегрована платформа залучення громадян». З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у роботі використані лише ті ідеї та положення, що були одержані здобувачем особисто.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Вважати, що наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є достовірними та обґрунтованими, оскільки вони підтверджуються фактичними даними, добре узгоджуються з теоретичними положеннями та перевірені в ході розробки рекомендацій. Обґрунтованість та достовірність основних наукових положень, отриманих результатів, висновків та сформованих рекомендацій підтверджується використанням автором загальнонаукових методів дослідження. Зокрема, аналітичний та системний методи використано для деталізації об'єкта дослідження та виокремлення ключових аспектів розвитку участі громадян; метод узагальнення – використано для розкриття теоретичних основ механізмів громадської участі в місцевому самоврядуванні; порівняльний метод та метод систематизації – використано для глибокого вивчення нормативно-правового середовища, що регулює участь громадян у місцевому самоврядуванні; метод моделювання – використано для розроблення конкретних стратегій та напрямків удосконалення інструментів участі громадян в органах самоврядування; статистичний аналіз – використано для об'єктивного оцінювання даних регіонального розвитку та ефективності інструментів участі громадян; графічний метод – допоміг наочно відобразити тенденції розвитку інструментів участі громадян у місцевому самоврядуванні м. Львова та підкреслити їхню важливість в контексті загального розвитку громади. А також підтверджуються апробацією основних положень та результатів дослідження на всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях.

5. Ступінь основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Наукова новизна отриманих результатів обумовлена вирішенням актуальної наукової проблеми, що полягає у формуванні теоретичних засад та розробленні практичних рекомендацій щодо удосконалення застосування інструментів громадської участі у місцевому самоврядуванні на прикладі м. Львова. Дослідження враховує сучасні виклики та можливості управління на місцевому рівні, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування та задоволення потреб громадян.

До основних результатів роботи, що мають наукову новизну, отримані автором особисто та виносяться на захист, належать такі:

вперше:

– розроблено модель цифрового функціоналу та модулі інтегрованої міської платформи залучення населення, який включає модулі сервісів персональної присутності комунікації, зворотного зв'язку та звернення, модулі голосування та оцінювання в сфері розвитку міського середовища, модуль доступності сервісів громадських служб та систем, модуль краудсорсингу ідей та ініціатив, модуль доступу до відкритих даних, модуль доступу до технологій інформаційного моделювання міста та інтегрована модель оцінки платформ залучення громадян у розумних містах на основі: моделі «Платформа інформування», моделі «Платформа контролю та доступу до послуг», моделі «Інтегрована платформа залучення громадян»; пропозиції щодо розробки, структури та концепту мобільного додатку Львівської міської платформи участі мешканців «Творимо місто разом»;

удосконалено:

– підходи щодо застосування інструментів участі мешканців у місцевому самоврядуванні міста Львова, що включають оптимізацію механізмів комунікації та зворотного зв'язку між міською владою та громадою, зокрема, через активне використання громадських консультацій,

публічних слухань та інших форм відкритого діалогу, впровадження ефективних механізмів залучення громадськості до прийняття рішень, таких як міські бюджетні процеси, міські консультативні групи та інші інструменти публічної участі, що сприяють активній участі громадян у формуванні та реалізації міських стратегій та програм розвитку, громадських обговорень та консультацій, публічних слухань, громадських рад та комітетів, ініціатив громадянського бюджету, онлайн-платформи для збору відгуків та пропозицій громадян тощо. Основні напрямки систематизації нормативно-правового забезпечення участі громадян у місцевому самоврядуванні міста Львова, що включають адаптацію стратегій розвитку до глобальних цілей сталого розвитку, реформування правової системи для забезпечення прозорості та відкритості, оптимізацію механізмів функціонування органів самоврядування, адаптацію до європейських стандартів і зміцнення взаємодії між органами влади та громадськістю для підвищення участі громадян у прийнятті рішень;

– методіку оцінювання ефективності моделей платформ залучення громадян як елемент актуалізації "розумних міст" нового покоління, що передбачає визначення індикаторів та показників, які відображають рівень взаємодії громади з місцевими органами влади та вплив на процеси міського розвитку в динаміці. Систему можливого застосування технологій розумних міст для переходу від платформ відкритих даних до платформ залучення громадян; сучасних платформ залучення громадян: 1) забезпечення відкритого доступу та заохочення участі заінтересованих сторін; 2) зміцнення індивідуальної, групової та колективної інноваційної творчості; 3) сприяння інтерактивним форматам взаємодії органів влади та населення відкритому діалогу та обміну інформацією; 4) підтримка конвергентного мислення, колективного прийняття рішень та їх оцінки, інтеграційної міської політики;

набутти подальшого розвитку:

– "ретроспективний аналіз" теорій демократії участі громадян у місцевому самоврядуванні", що охоплює вивчення теоретичних підходів та концепцій, які визначають роль та значення участі громадян у формуванні та реалізації місцевих політичних процесів на протязі історії, який базувався на вивченні розвитку демократичних ідей, від класичних концепцій античності до сучасних теорій участі та практик громадянської участі у місцевому самоврядуванні. Він включає дослідження еволюції концепцій демократії, механізмів громадської участі та різноманітних форм громадянської активності, спрямованих на зміцнення демократичних процесів та забезпечення більшої відкритості та прозорості у місцевому управлінні;

– пропозиції щодо застосування штучного інтелекту, «Інтернету речей», блокчейн, технологій віртуальної та доповненої реальності у демократизації процесів у місцевому самоврядуванні м. Львова, а саме гібридних систем підготовки та прийняття рішень, в яких цифрові технології, будучи базовою інфраструктурою систем управління, виступають у різних призначеннях: об'єкт управління та моніторингу; обчислювальне середовище або середовище обміну інформацією між різними організаціями та агентами; інструменти впливу на управлінську ситуацію; агенти управлінських рішень нарівні з людиною;

– аналіз комплексних стратегій для підвищення застосування інструментів громадської участі в місцевому самоврядуванні. Ці стратегії включають в себе розробку політичних і правових рамок, спрямованих на забезпечення активної участі громадян у процесі управління на місцевому рівні. Крім того, організаційно-управлінські заходи передбачають впровадження нових форм взаємодії місцевої влади з громадськістю, таких як громадські ради, комітети чи робочі групи. Економічні заходи спрямовані на стимулювання активної участі громадян шляхом виділення фінансових ресурсів на реалізацію їхніх ініціатив та проєктів. Мотиваційні заходи включають в себе навчання та інформаційну роботу з метою підвищення інтересу громадськості до участі в місцевому самоврядуванні.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

І. Публікації у наукових фахових виданнях України

1. Лукашевський Ю. Вдосконалення методіки вибору інструментарію форм участі мешканців у місцевому самоврядуванні. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. Вип. 2 (20). С. 217–224.

2. Лукашевський Ю. Участь мешканців в управлінні містом: досвід Львова від заснування міста до 1939 року. *Наукові перспективи (Naukovi perspektivi)*. 2023. Вип. 5 (35). С. 206–216.
3. Лукашевський Ю. Класифікація участі громадськості у місцевому самоврядуванні: огляд наукових поглядів. *Наукові перспективи (Naukovi perspektivi)*. 2022. Вип. 5 (23). С. 107–116.
4. Лукашевський Ю. О. Основні характеристики участі громадян у місцевому самоврядуванні. *Бізнес Інформ*. 2022. Вип. 2. С. 112–117.
5. Лукашевський Ю. Нормативно-правові засади участі мешканців у місцевому самоврядуванні. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2022. Вип. 3 (3). С. 51–61.

2. Опубліковані праці апробаційного характеру

1. Лукашевський, Ю. О. (2022). Актуалізація участі громадян в місцевому самоврядуванні. XXI Міжнародна науково-практична конференція «Actual priorities of modern science, education and practice», 31 травня-03 червня 2022 р., Париж, Франція, 379-380.
2. Лукашевський, Ю. (2023). Законодавчі ініціативи відродження місцевого самоврядування та інструментів демократії участі у Львові: історичний аспект Конференції «Розвиток публічного управління в контексті європейської інтеграції України». Секція 2. Виклики та загрози для демократичного врядування та публічного адміністрування у воєнний та пост воєнний періоди. 28.04.2023 року. <https://lpnu.ua/sites/default/files/2022/pages/21775/konferenciya-28042023.pdf>
3. Лукашевський, Ю. (2023). Характеристика етапів реалізації громадського бюджету міста Львова / Міжнародній науково практичній конференції «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку». Наукові перспективи. <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-38.pdf>
4. Лукашевський, Ю. (2023). Вибір інструментарію форм участі мешканців у місцевому самоврядуванні / XXXVI Міжнародній науково практичній конференції «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку», 07 вересня 2023 р., м. Софія (Болгарія), Наукові перспективи. <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-36.pdf>
5. Лукашевський, Ю. (2023). «Розумні міста» Нового покоління: можливості участі мешканців. «Стратегічні напрямки розвитку науки: фактори впливу та взаємодії»: матеріали III Міжнародної наукової конференції, м.Тернопіль, 27 жовтня, 2023р. Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 214 с. <https://archive.mcmd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/27.10.2023/42>
6. Лукашевський Ю. (2024). «Проблеми використання цифрових інструментів в процесі залучення громадян у місцевому самоврядуванні». Міжнародна наукова конференція «Теорія модернізації в контексті сучасної світової науки», 01 березня 2024 року, Ужгород, Україна, <https://doi.org/10.36074/mcmd-01.03.2024>
7. Лукашевський Ю. (2024). «Інструменти участі громадськості в місцевому самоврядуванні». Міжнародна науково-практична конференція «Реформування економіки в контексті міжнародного співробітництва: механізми та стратегії», 6-7 березня 2024 року, м.Запоріжжя, <https://doi.org/10.36059/978-966-397-364-7-50>

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозиумах, семінарах тощо

Основні теоретичні положення, прикладні рекомендації та результати дисертаційної роботи розглянуто на таких міжнародних та всеукраїнських науково-практичних та науково-методичних конференціях: «Actual priorities of modern science, education and practice» (м. Париж, Франція, 31 травня – 03 червня 2022 р.), «Розвиток публічного управління в контексті

європейської інтеграції України» (м. Львів, Україна, 28 квітня 2023 р.), «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Брно, Чехія, 07 листопада 2023 р.), «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Софія, Болгарія, 07 вересня 2023 р.), «Стратегічні напрямки розвитку науки: фактори впливу та взаємодії» (м. Тернопіль, Україна, 27 жовтня 2023р.). «Реформування економіки в контексті міжнародного співробітництва: механізми та стратегії» (м. Запоріжжя, Україна, 6 – 7 березня 2024 р.), «Теорія модернізації в контексті сучасної світової науки», м. Ужгород, Україна, 01 березня 2024 р.).

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Основні положення і результати дисертації можуть використовуватися в навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка» та застосовуватися під час викладання дисциплін для студентів галузі знань 28 *Публічне управління та адміністрування* за спеціальністю 281 *Публічне управління та адміністрування*.

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробленні та удосконаленні методико-прикладної бази для вдосконалення механізмів участі громадян у місцевому самоврядуванні та зміцненні демократичних цінностей у суспільстві.

Результати досліджень використано у практичній діяльності Департаменту економічної політики Львівської обласної державної адміністрації (довідка № 1-52/252 від 08.04.24 р.), Пустомитівської міської ради (№ 02-08/657 від 08.04.24 р.) та Львівської міської ради.

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертаційна робота Лукашевського Юрія Олеговича на тему «Розвиток інструментів участі громадян у місцевому самоврядуванні (на прикладі м. Львова)» складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Дисертаційна робота за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України.

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

11. З урахуванням зазначеного, на міжкафедральному науковому семінарі Навчально-наукового інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку ухвалили:

11.1. Дисертація Лукашевського Юрія Олеговича на тему «Розвиток інструментів участі громадян у місцевому самоврядуванні (на прикладі м. Львова)» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання щодо розвитку інструментів участі громадян у місцевому самоврядуванні, що має важливе значення для галузі знань 28 *Публічне управління та*

адміністрування.

11.2. Основні наукові положення, методичні розробки, висновки та практичні рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, логічні, послідовні, аргументовані, достовірні, достатньо обґрунтовані. Дисертація характеризується єдністю змісту.

11.3. У 12-ти наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації, з них, 5 публікацій у наукових фахових виданнях України, 7 публікацій, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

11.4. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами).

11.5. Дисертація є результатом самостійних досліджень, не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень, що констатує відсутність порушення академічної доброчесності. Використання текстів інших авторів мають належні посилання на відповідні джерела.

11.6. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Лукашевського Юрія Олеговича дисертація «Розвиток інструментів участі громадян у місцевому самоврядуванні (на прикладі м. Львова)» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

За затвердження висновку проголосували:

за	-	20 (двадцять осіб)
проти	-	немає
утримались	-	немає

Головуючий на
міжкафедральному науковому семінарі,
д.н.держ.упр., доц.,
доцент кафедри державної політики та
врядування

Василь ПАСІЧНИК

Рецензенти:

д.е.н., проф.,
професор кафедри регіонального та
місцевого розвитку

Євген МАТВІІШИН

д.е.н., доц.
доцент кафедри адміністративного та
фінансового менеджменту

Зіновій СІРИК

Відповідальний
в ІАДУ за атестацію PhD,
доктор філософії,
доцент кафедри адміністративного та
фінансового менеджменту

Юрій ДЗЮРАХ

"11" квітня 2024 р.